

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

A határozat száma: Pfv.I.21.288/2017/7.

A tanács tagjai: . Harter Mária a tanács elnöke
. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró
. Varga Edit bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője:
ó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda
(1126 Budapest, Kiss János altábornagy utca 38.;
ügyintéző: dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője:
Fórizs Ügyvédi Iroda
(1088 Budapest, József krt. 53.;
ügyintéző: Dr. Fórizs Zsolt ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
a felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
Környéki Törvényszék
5.Pf.21.614/2016/4.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
Monori Járásbíróság
2.P.20.190/2016/19.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 2.232.200 (kétmillió-kétszázharminckétezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és a perben nem álló felperes adóstársa 2007. május 29-én „ingatlanfedezet mellett nyújtott személyi hitelhez törlesztési biztosítással” elnevezésű szerződést kötött az alperessel. A szerződés alapján az alperes kölcsön nyújtását vállalta, a felperes és adóstársa pedig a kölcsön visszafizetését. A felperes és adóstársa finanszírozási igényének összege 11.000.000 forint, a kölcsön nyilvántartásának devizaneme CHF, a kölcsön összege 81.214 CHF volt. A törlesztő részletek számát 240-ben, a kölcsön változó kamatlábát évi 6,15%-ban, az első törlesztő részlet esedékességének napját 2007. július 10-ben, a törlesztő részletek várható összegét - annuitásos számítás alapulvételével - 588,89 CHF-ben, a lejárat napját 2027. június 10-ben határozták meg.

A szerződés 5. pontjának első bekezdése szerint a felperes tudomásul vette, hogy a terhére fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében az alperesnél vezetett számlái, az alperes bizonylatai alapján készített közokiratba foglalt az alperes nyilatkozatát vagy közjegyzői tanúsítványt elfogadja kölcsön és járulék tartozása közokirati tanúsításaként, valamint azt, hogy a tartozása mértékét a végrehajtás kezdeményezésének esetére is az alperes felkérésére a közjegyző így tanúsítsa. A szerződés 5. pontjának második bekezdésében a felperes kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy az alperes felvilágosítását, amely szerint a kölcsön esetében jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem devizaforrás, megértette és ezen információ ismeretében is igénybe kívánja venni a szerződésben meghatározott kölcsön összeget, illetve igényli a deviza nyilvántartást. A szerződés 5. pontjának harmadik bekezdésében pedig abban állapodtak meg a szerződő felek, hogy az egyedi szerződésben nem szabályozott kérdésekben az alperes mindenkor üzletszabályzatának, lakossági hitelekre vonatkozó általános szerződési feltételeinek és hirdetményének a rendelkezései az irányadóak. A felperes az egyedi szerződés aláírásával igazolta, hogy átvette, elolvasta, megértette és elfogadta az előbbieken felsorolt dokumentumokat és azok tartalmát.

Az alperes a 2006. augusztus 18-tól hatályos lakossági hitelek általános szerződési feltételei 10.1. pontjának megfelelően a devizában nyilvántartott kölcsönt forintban folyósította, a folyósítás napján érvényes, az általa jegyzett deviza I. vételi árfolyam alapulvételével. Az egyedi szerződésben megjelölt kölcsönösszeg a feltüntetett finanszírozási igény összegének a szerződéskötés napjára az alperes által jegyzett deviza I. eladási árfolyamon számított deviza ellenértékének 110%-a, azonban az alperes által folyósított kölcsön összege nem haladhatta meg az egyedi szerződésben finanszírozási igényként megjelölt forint összegnek a folyósítás napjára számított deviza ellenértékét. A 10.2. pont értelmében az egyedi szerződésben megjelölt várható törlesztő részletek tényleges összege, valamint forintban meghatározott finanszírozási igény esetén a kölcsön tényleges

összege a folyósítás napján érvényes deviza I. vételi árfolyamtól függött. A folyósított kölcsön, illetve a törlesztő részletek pontos összegéről az alperes a folyósítás napját követően írásban tájékoztatta a felperest. Az árfolyam esetleges változásainak hatásával kapcsolatos kockázatfeltáró nyilatkozatot a felperes aláírta. A 10.4. pont rendelkezése szerint a törlesztő részletek meghatározása devizában, megfizetése forintban történik, a törlesztő részlet, illetőleg az előtörlesztés forintban kifejezett ellenértékét az alperes az esedékesség napján érvényes, az általa jegyzett deviza I. eladási árfolyam alkalmazásával határozza meg.

A felperes a szerződéssel összefüggésben 2007. május 30-án közokiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tett.

Az alperes 2013. november 13-án közokirat záradékolásával végrehajtást kezdeményezett a felperes ellen.

Az alperes elszámolási kötelezettségét teljesítve azt állapította meg, hogy 9.842,48 CHF-et számított fel tisztességtelenül a perbeli szerződés esetében, a végrehajtót 2015. szeptember 1-jén tájékoztatta, hogy az elszámolásra tekintettel milyen összeg végrehajtását kéri.

A felperes keresete, az alperes védekezése

[2] A felperes a Pp. 369.§ a) pontjára alapított keresetében az ellene indult végrehajtás megszüntetését kérte, elsődlegesen arra alapítottnak, hogy kölcsönszerződés közte és az alperes között nem jött létre, ha mégis létrejött, a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdésének a), b), c) és e) pontjaiba ütközése miatt semmis. További hivatkozása szerint nem vette át, nem ismerte meg, nem fogadta el az alperes üzletszabályzatát és általános szerződési feltételeit, ezért mindezek nem váltak az egyedi szerződés részévé, tisztességtelen az ezzel kapcsolatos szerződéses rendelkezés [5. pont harmadik bekezdés]. Tisztességtelen továbbá a szerződés 5. pontjának első bekezdése, a bizonyítási tehernek a hátrányára való megváltoztatása miatt, tisztességtelen a szerződés 1. pontjában megjelölt kölcsönösszeg az alperes általános szerződési feltételek 10.1. pontjában foglaltakra tekintettel, és ugyancsak tisztességtelen az árfolyamkockázat rá terhelése, hiszen az árfolyamkockázatról nem, csak annak hatásáról kapott tájékoztatást. További érvei szerint az alperes felmondása is érvénytelen, az abban szereplő tartozás összege valótlan.

[3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a létrejött kölcsönszerződés érvényes.

Az első- és a másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az ítéletek indokolása szerint a peres felek között létrejött a perbeli szerződés.

Az egyedi szerződés 1. pontja és az alperes lakossági hitelek általános

szerződési feltételei 10.1. pontjainak összevetése alapján megállapítható, hogy a felperes finanszírozási igénye 11.000.000 forint volt, a kölcsön összegét CHF-ben (a kirovó pénznemben) határozták meg, az alperes a kölcsönt forintban folyósította, a folyósítás napján érvényes, az általa jegyzett vételi árfolyam alapulvételével olyan módon, hogy a folyósított forintösszeg nem lehetett magasabb, mint a felperes 11.000.000 forint finanszírozási igénye. Az alperes folyamatosan közzétette az általa alkalmazott deviza I. vételi árfolyamot, a folyósítás napján érvényes vételi árfolyamon folyósította a kölcsönt. Mindezek szerint a szerződés nem ütközik a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) pontjában foglaltakba.

Nem sérti a szerződés a b) pontban foglaltakat sem, mert a bankszámlanyitás ugyan a kölcsön folyósításának feltétele volt, de az ezzel kapcsolatos díjak nem a kölcsönszerződéssel összefüggő olyan költségek, amelyeket a szerződésnek tartalmaznia kellett volna.

Az árfolyamrész kérdését [rég. Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pont] időközben jogszabályalkotás és az alperes által teljesített elszámolás rendezte, az alperes az elszámolt összeggel csökkentette követelését, amit a végrehajtási ügyben eljáró végrehajtónak is bejelentett, ezt a tényt a felperes nem vitatta.

Az alperes változó kamatozású kölcsönt nyújtott, ezért tartalmazza a szerződés 1. pontja csupán a törlesztő részletek várható összegét, ugyanakkor tartalmazza azt is, hogy annuitásos számítás figyelembevételével történik a részletek kiszámítása. Az alperes általános szerződési feltételei 6.5. pontja tartalmazza a kölcsön havi törlesztő részleteinek kiszámítására vonatkozó képletet. A szerződés nem ütközik a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontjában foglaltakba.

Az egyedi szerződés részévé vált az alperes üzletszabályzata, lakossági hitelek általános szerződési feltételei és hirdetménye, hiszen azokat a felperes átvette, elolvasta, megismerte, megértette és kifejezett nyilatkozattal elfogadta. A szerződés ezt tartalmazó 5. pontjának harmadik bekezdése nem tisztességtelen, mivel tisztességtelennek csak olyan szerződéses rendelkezés minősülhet, amely a felek jogait és kötelezettségeit rendezi, viszont az adott szerződéses rendelkezés csupán egy nyilatkozatot tartalmaz: a felperes nyilatkozatát, így fogalmilag kizárt a nyilatkozat tisztességtelensége. Az alperes az egyedi szerződés 1. pontja és lakossági hitelek általános szerződési feltételei 10.1. pontja alapján világosan és egyértelműen meghatározta a kölcsön összegét, a meghatározás tisztességtelennek nem tekinthető. Ugyancsak nem tisztességtelen az a szerződéses rendelkezés [5. pont első bekezdés], amely értelmében a felperes tudomásul vette, hogy tartozását tanúsítja az alperesnél vezetett számlái és az alperes bizonylatai alapján készített közokiratba foglalt, az alperes által tett nyilatkozat. Az alperes felmondásának érvénytelenségét a felperes nem bizonyította, az árfolyamkockázatról kapott

tájékoztatás világos és érthető volt, abból a felperes megérthette, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terheli.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [5] A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása, a keresetének helyt adó határozat meghozatala, másodlagosan az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezése, az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy nem jött létre a kölcsönszerződés, mert a kölcsön összegében mint lényeges tartalmi elemben nem állapodott meg az alperessel. A szerződésben nem határozták meg, hogy az alperes hány CHF-nek megfelelő forintot akart kölcsön adni, a szerződéskötéskor nem határozták meg a kölcsön összegét CHF-ben és nem határozták meg a folyósításkor alkalmazandó deviza vételi árfolyamot sem. A szerződésben egyértelmű meghatározással szerepelnie kellett volna a kölcsön forint és CHF összegének. A szerződésben olyan előírás sincsen, hogy az alperes a deviza vételi árfolyamot hogyan, milyen tényezők alapján, milyen módon, milyen képlettel köteles meghatározni. A szerződés a ténylegesen folyósítandó forintösszeget sem tartalmazza, csupán annak maximális mértékét. Nem is kölcsönösszeget, hanem finanszírozási igényt jelöltek meg.

A törlesztő részletek összegét sem határozták meg és nem állapodtak meg abban sem, hogy miként történik a kölcsön nyilvántartása devizában. A kölcsön folyósításának időpontját sem határozták meg a szerződésben, az egyedi szerződés részévé nem vált az alperes üzletszabályzata, általános szerződési feltételei és hirdetménye.

Fenntartotta az árfolyamrésszel kapcsolatos hivatkozását, továbbá sérelmezte, hogy a szerződés nem tartalmazza a közokirat elkészítésével kapcsolatos költséget és egyéb díjakat. Utalt arra is, hogy az alperes nem igazolta a megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázat körében, illetve az sem állapítható meg, hogy ki viseli az árfolyamkockázatot. Az árfolyamkockázat fogyasztóra terhelése tisztességtelenség, emiatt „az árfolyamváltozás szabályozásának vonatkozásában érvénytelen a szerződés”. Tisztességtelen az, hogy a fogyasztó nem jogosult a szerződést felmondani abban az esetben, amikor az alperes az árfolyamkockázat rá telepítésével módosította a szerződést. Hivatkozott arra is, hogy a kamat és a díj egyoldalú módosítására vonatkozó feltétel nem vált a szerződés részévé és megismételte, hogy a felmondás nem volt jogszerű. Megjegyezte, hogy a jogerős döntés helytelen, téves és okszerűtlen következtetés eredménye. Álláspontja szerint a per tárgyának értéke nem állapítható meg, ezért a felülvizsgálati illeték számításának alapja 600.000 forint.

- [6] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati költségének megtérítésére irányult.

Hangsúlyozta, hogy a szerződés tárgya és a törlesztő részletek kiszámítható módon szerepelnek a szerződésben, a felperesnek a folyósítás időpontjára vonatkozó kifogásai alaptalanok, az árfolyamrés alkalmazásával tisztességtelenül felszámított összeget elszámolta, az ezt érintő felülvizsgálati hivatkozás okafoggyottá vált. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségét túlteljesítette, hiszen a kockázat mértékére is utalt a tájékoztatásában, amely világos, érthető és egyértelmű volt, a kockázatfeltáró nyilatkozat megfelelt a törvényi feltételeknek, a felperes nem csupán a külön íven szerkesztett mellékletben vette tudomásul azt, hogy jelentős kockázata keletkezhet az árfolyamváltozás következtében, hanem a kölcsönszerződésben és az ahhoz kapcsolódó közokiratban is. Felmondása a felmondáskor hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt. A DH törvényeknek visszaható hatálya nincsen, helytelen a felperes érvelése, mely szerint a felmondás időpontjában ne lett volna késedelmes tartozása, a tisztességtelenül felszámított összeget is figyelembe véve.

- [7] A felperes a felülvizsgálati tárgyaláson azzal pontosította felülvizsgálati érveit, hogy a perben eljáró bíróságok jogszabálysértően kötelezték annak bizonyítására, hogy az alperes felmondása érvénytelen volt, holott az alperesnek kellett volna igazolnia, hogy a felmondáskor a felperest hátralék terhelte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [9] A Pp. 270.§ (2) bekezdésében és a 275.§ (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.
- [10] Az adott esetben a jogerős ítéleti döntés nem jogszabálysértő, a Kúria egyetért annak helytálló indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, csupán a felülvizsgálati kérelem többirányú érvelése kapcsán - részben eltérő sorrendben - mutat rá a következőkre:
- [11] A Pp. 270.§ (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati eljárás tárgya annak vizsgálata, hogy a jogerős ítélet valamely rendelkezése jogszabálysértő-e, ezért a felülvizsgálati kérelemben nem lehet olyan tényre vagy körülményre hivatkozni, illetve nem lehet olyan új jogi érvelést előterjeszteni, amely az első- és a másodfokú eljárásnak nem volt tárgya és enek következtében a jogerős ítélet erre vonatkozó döntést és indokolást nem tartalmaz. Az idézett rendelkezésre tekintettel a Kúria nem vizsgálhatta a felperesnek az árfolyamkockázat telepítése tisztességtelenségére

vonatkozó álláspontját. A felperes keresetében hivatkozott ugyan az árfolyamkockázat reá telepítésének tisztességtelenségére, az elsőfokú bíróság azonban arra a következtetésre jutott, hogy a kereset evonatkozásban alaptalan, az árfolyamkockázat telepítése nem tisztességtelen. A felperes az elsőfokú bíróság ezen döntését fellebbezésében nem támadta, ezért e kérdés vizsgálata már nem volt a másodfokú eljárás tárgya, ebből következően a felülvizsgálati eljárás tárgya sem lehet.

Nem vizsgálhatta a Kúria a felperesnek a közokiratba foglalás költségére (mint a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti semmisségre) vonatkozó felülvizsgálati érveit, és azt a felülvizsgálati előadását sem, amely szerint tisztességtelen, hogy adósként nem jogosult a kölcsönszerződés felmondására, míg az alperes egyoldalúan módosítja a szerződést. A felperes keresetében e kérdésekre nem hivatkozott (a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontja kapcsán a bankszámlanyitás költségével összefüggésben érvelt), s mivel mindezek vizsgálata nem volt az eljárás tárgya, azokat a Kúria sem vizsgálhatta érdemben a felülvizsgálati eljárásban.

- [12] A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása során lényegi kérdés volt, hogy létrejött-e a kölcsönszerződés a peres felek között és ha létrejött, érvényes-e.

A régi Ptk. 523.§ (1) bekezdése értelmében a kölcsönszerződés tárgya meghatározott pénzösszeg rendelkezésre bocsátása, illetőleg ennek az igénybevétele. A felperes és adóstársa 11 millió forint összegű kölcsönhöz akart hozzájutni, a kölcsön felvételekor a lehető legkedvezőbb feltételekkel. Elfogadták az alperes által kínált szerződéses konstrukciót, tehát azt, hogy a felperes és adóstársa finanszírozási igényének biztosítása érdekében az alperes CHF devizanemben nyilvántartott kölcsönt ad. A kölcsön összegét 81.214 CHF-ben határozták meg. A felperes és adóstársa 11 millió forintnyi finanszírozási igénye a CHF-ben adható kölcsön összegét is behatárolta, hiszen a CHF kölcsönösszeg nem haladhatta meg az egyedi szerződésben finanszírozási igényként megjelölt forint összegnek a folyósítás napjára számított deviza ellenértékét. A felperes és adóstársa ezeket a feltételeket a szerződés aláírásával elfogadta, a szerződő felek konszenzusát okirat bizonyítja, 81.214 CHF kölcsönösszegre létrejött a peres felek között a kölcsönszerződés.

- [13] Az ekként létrejött kölcsönszerződés a felülvizsgálati kérelemben kifejtett okok miatt nem érvénytelen. A perbeli szerződés tartalmazza annak tárgyát: a szerződő felek a kölcsön összegét - kirovó pénzben - 81.214 CHF-ben határozták meg. Az egyedi szerződésben megjelölt kölcsönösszeg (81.214 CHF) a 11 millió forint finanszírozási igény összegének a szerződéskötés napjára az alperes által jegyzett deviza I. eladási árfolyamon számított deviza ellenértékének 110%-a volt, azonban az alperes által

folyósított kölcsön összege nem haladhatta meg az egyedi szerződésben finanszírozási igényként megjelölt forint összegnek a folyósítás napjára számított deviza ellenértékét. A peres felek a kölcsönt devizában határozták meg, a devizában nyilvántartott kölcsönt az alperes forintban folyósította, a folyósítás napján érvényes, az általa jegyzett deviza I. vételi árfolyam alapulvételével. A folyósított forintösszeg a szerződés rendelkezései alapján kiszámítható, egyértelműen megállapítható, így a perbeli kölcsönszerződés nem ütközik a régi Ptk. 523.§ (1) bekezdésébe. Mivel a szerződő felek a szerződés tárgyát a kirovó pénznemben meghatározták, a szerződés megfelel a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) pontjában előírt követelménynek, és nem sérti a 6/2013. és az 1/2016. PJE jogegységi határozatokban foglaltakat sem. Ha a szerződés kirovó pénznemben (CHF-ben) tartalmazza a kölcsön összegét, nem kellett az összeget a lerovó pénznemben (forintban) is meghatározni.

A szerződés tárgyának meghatározása körében a Kúria egyetért a jogerős ítélet helytálló indokaival, a jogerős ítélet 7. oldalának 4. és 5. bekezdéseiben foglaltakat az előbbiek szerint csupán pontosította.

- [14] A felek változó kamatozású kölcsönszerződést kötöttek, ezért elegendő volt a szerződés érvényességéhez az, hogy kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részleteket. A részletek számát a szerződő felek 240-ben határozták meg, az esedékesség időpontját minden hónap 10. napjában, a törlesztő részleteket az „annuitásos” számítási mód alkalmazásával kellett kiszámítani. A kölcsön kamata meghatározásának alapja a fennálló tőketartozás volt, a havi törlesztő részlet kiszámításának módját az egyedi kölcsönszerződés részét képező, az alperes 2006. augusztus 18-tól hatályos lakossági hitelek általános szerződési feltételei 6.5. pontja tartalmazza, valamint az alperes szerződéskötéskori hirdetménye. Az induló kamatot évi 6,15%-ban határozták meg, az aktuális ügyleti kamatlábat az általános szerződési feltételek 6.1. pontja szerint az alperes hirdetménye tartalmazza. Az általános szerződési feltételek 10.4. rendelkezése szerint a törlesztő részletek meghatározása devizában, megfizetése forintban történik, a törlesztő részlet, illetőleg az előtörlesztés forintban kifejezett ellenértékét az alperes az esedékesség napján érvényes, az általa jegyzett deviza I. eladási árfolyam alkalmazásával határozta meg. Mindezek szerint az alperes a vonatkozó szerződéses rendelkezések alapulvételével határozta meg a törlesztő részletet, a meghatározás alapjául szolgáló adatok a felperesnek is a rendelkezésére álltak, ezek alapján ellenőrizhette azt, hogy az alperes szerződésszerűen számította-e ki az aktuális - a kamat mértékétől függően változó - törlesztő részletet. Mivel a perbeli szerződés kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részleteket, a kikötések megfelelnek az 1/2016. PJE jogegységi határozatban foglaltaknak.

- [15] Az árfolyamrés kérdését a DH 1 és a DH 2 törvények rendezték, időközben az alperes elszámolási kötelezettségét is teljesítette: megállapította az általa tisztességtelenül felszámított összeget, melyről a végrehajtót is tájékoztatta. Az elszámolás eredménye a jelen perben nem vitatható.
- [16] A közokiratba foglalás költségének és az egyéb díjaknak a kérdését a felperes keresete nem említette, ezzel összefüggésben a Kúria a jelen határozat [11] pontjában már kifejtette az álláspontját. A felperes felülvizsgálati érvelése a költségek vonatkozásában a keresetben említett kérdésekre: a bankszámlanyitás és a bankszámlavezetés költségére vonatkozhatott. Evonatkozásban azonban a Kúria egyetért az első- és a másodfokú ítéletben kifejtettekkel, melyek szerint a bankszámlanyitás és a bankszámlavezetés költsége ugyan kapcsolódik a kölcsönszerződéshez, de összegük külön jogviszonyra tartozó kérdés. E költségek nem a kölcsönszerződéssel összefüggő olyan költségek, melyeket a kölcsönszerződésnek tartalmaznia kellett volna.
- [17] Helytállóan foglaltak állást a korábban eljáró bíróságok abban, hogy a felperes megfelelő tájékoztatást kapott az árfolyamkockázatról, a tájékoztatás érthető és világos volt. A felperes az aláírásával elfogadta a tájékoztatóban foglaltakat, egyben rá hárult annak bizonyítása, hogy az elfogadás ellenére mégsem kapott megfelelő tájékoztatást az alperestől. A szerződés 5. pontjának 2. bekezdésében a felperes úgy nyilatkozott, hogy az alperes felvilágosítását (mely szerint a kölcsön esetében jelentős árfolyamkockázata keletkezhet, abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem devizaforrás) megértette és az információ ismeretében is igénybe kívánta venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget, illetve igényelte a deviza nyilvántartást. Az árfolyamváltozás lehetséges mértékéről és irányáról az alperes nem is adhatott tájékoztatást, hiszen ezek a tendenciák nem voltak előre láthatók.
- [18] A [13]-[14] pontban kifejtettek szerint a felperes elfogadta az alperes szerződési konstrukcióját, tehát azt, hogy az alperes a kölcsönt forintban folyósítja, de a forintban folyósított kölcsönt devizában, CHF-ben tartja nyilván. A kölcsön tényleges összege a folyósítás napján érvényes, az alperes által jegyzett deviza I. vételi árfolyamtól függött, a törlesztő részlet forintban kifejezett ellenértékét az alperes az esedékesség napján érvényes, az ugyancsak általa jegyzett deviza I. eladási árfolyam alkalmazásával határozta meg. Az alperes az árfolyamrés kérdését a DH 1 törvény 3.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően időközben rendezte, elszámolási kötelezettségét teljesítette.

- [19] A peres felek szerződésük 5. pontjának 3 bekezdésében abban állapodtak meg, hogy az egyedi szerződésben nem szabályozott kérdésekben az alperes mindenkor üzletszabályzatának, lakossági hitelekre vonatkozó általános szerződési feltételeinek és hirdetményének a rendelkezései az irányadóak. A felperes az egyedi szerződés aláírásával igazolta annak átvételét és elismerte azt is, hogy átvette, elolvasta, megértette és elfogadta ezen dokumentumokat, illetve azok tartalmát. Ebből pedig az is következik, hogy a felperesre hárult annak bizonyítása, hogy nyilatkozata ellenére a megjelölt dokumentumok mégsem váltak az egyedi szerződés részévé, az azokban foglaltakat mégsem ismerte meg, mégsem fogadta el. Mindezeket azonban a felperes nem bizonyította. Megjegyzi a Kúria: az említett dokumentumokat a felperesnek külön nem kellett aláírnia annak érdekében, hogy azok az egyedi szerződés részévé váljanak.
- [20] A felperes önmagában azzal, hogy a kölcsön törlesztését önkényesen beszüntette, okot adott az alperesnek a jogviszony azonnali hatályú felmondására [régi Ptk. 525.§ (1) bekezdés e) pontja és az alperes általános szerződési feltételei 14.1. és 15.2. pontjai]. A tisztességtelenül felszámított összegek miatt a felmondás időpontjában valóban alacsonyabb volt a felperes tartozása a felmondásban szereplő összegnél, a felmondás azonban alacsonyabb tartozás esetén sem alaptalan, mert a felperes megszegte a kölcsön visszafizetésére vonatkozó kötelezettségét, nem teljesítette szerződésszerűen részletfizetési kötelezettségét. A felmondás alapja valóban az alperes nyilvántartása volt, azonban a felperesnek jogában állt az, hogy vitathassa a felmondásban megjelölt összeget. A felmondással a felmondás időpontjában fennálló tartozás teljes összege esedékessé vált, a tisztességtelenül felszámított összeg a felmondással egy összegben esedékessé vált tartozást csökkenti. A felmondás jogszerűségét az nem érinti, hogy az utólagos elszámolás során kitűnt: a felmondásba foglaltnál alacsonyabb volt a hátralék összege.
- [21] A kölcsön folyósításának időpontja a feltételek teljesítésétől, így a felperestől függött, hiszen az alperes a szerződés VIII. pontja értelmében a folyósítási feltételek teljesülését követően folyósította a kölcsönt. A szerződés megkötésekor nem lehetett tudni, hogy a felperes mikor teljesíti a folyósítási feltételeket, ezért a szerződésben pontosan - dátumszerűen - nem is lehetett meghatározni a folyósítás időpontját. A szerződő felek e bizonytalansági tényező miatt „maximálták” a folyósítható összeget: az alperes által folyósított összeg nem haladhatta meg az egyedi szerződésben finanszírozási igényként megjelölt forint összegnek a folyósítás napjára számított deviza ellenértékét.
- [22] A felperes azt nem vitatta, hogy a jogviszony felmondásakor késedelemben volt, hátralék terhelte, ebből pedig az is következik,

hogy nem hivatkozhat megalapozottan arra: a perben eljáró bíróságok jogszabálysértő módon terheltek rá a jogviszony felmondásával kapcsolatos bizonyítási kötelezettséget.

- [23] A felperes tévesen jelölt meg a felülvizsgálati eljárási illeték számításának alapjaként 600.000 forintot. A pertárgyérték a Pp. 24.§ (2) bekezdése g) pontjának megfelelően a végrehajtási ügyérték, amely az elsőfokú bíróság ítélete 17. oldal utolsó bekezdése szerinti összeg: 22.322.394 forint.
- [24] A kifejtettekből következően a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján - indokolásbeli pontosítással és kiegészítéssel - hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [25] A Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes viseli a saját felülvizsgálati költségét és köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely költség az alperes képviselőjét ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege. A Kúria a munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1), (5) és (6) bekezdéseiben, valamint a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.
- [26] A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a 14.§-ban foglaltak alapján az állam viseli.
- [27] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. április 25.

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró,
dr. Varga Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

BB

bírósági ügyintéző